
TEMAT: Pierwszy krok do działania- diagnoza lokalna

ZWIĄZEK Z PODSTAWĄ PROGRAMOWĄ: Zadaniem szkoły jest wzmocnienie poczucia tożsamości narodowej, przywiązania do historii i tradycji narodowych, przygotowanie i zachęcanie do podejmowania działań na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego, w tym do angażowania się w wolontariat.

Ponadto: III.2, III.7 Rozumienie siebie oraz rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów

---

CZAS TRWANIA: 45 minut

POZIOM NAUCZANIA: VII-VIII klasy szkoły podstawowej, szkoła ponadpodstawowa

---

WPROWADZENIE: Scenariusz przeznaczony jest dla szkolnych kół wolontariatu oraz szkolnych zespołów projektowych. Wprowadza uczniów i uczennice w zagadnienie diagnozy lokalnej, na której będą mogli/mogły oprzeć swoje działania wolontariackie.

W scenariuszu wykorzystano materiał "**Gra w zmianę**" ([link](#)) oraz ćwiczenia z publikacji "**Pozarządownik 2.0 - o wartościach, nauczaniu przyszłości, scenariuszach i alternatywach**" ([link](#)) stworzonych przez fundację Pole Dialogu.

CELE ZAJĘĆ:

- Przygotowanie zespołu do wykonania diagnozy potrzeb

Kluczowe zagadnienia: diagnoza lokalna, projekt społeczny

Metody: Gra w zmianę, burza mózgów, rozmowa

Materiały, środki dydaktyczne potrzebne do przeprowadzenia zajęć: Gra w zmianę, kartki + długopisy do notatek, wydrukowana matryca pytań, telefony z dostępem do internetu

ZAŁĄCZNIKI DO SCENARIUSZA:

- Materiał dodatkowy: przykładowe pytania diagnozujące

SKRÓT PRZEBIEGU ZAJĘĆ:

- Rozpoczęcie i wprowadzenie (6 min.)
- Rozmowa (5 min.)
- Gra w zmianę (15 min.)
- Wstęp do diagnozy potrzeb (15 min.)
- Podsumowanie (3 min.)

PRZEBIEG ZAJĘĆ

Rozpoczęcie zajęć i wprowadzenie

6 min

Przedstaw temat spotkania i jego cel.

Rozmowa

5 min

a. **Pytanie kluczowe:** Skąd wiemy, jak i gdzie najlepiej pomagać?

W czasie rozmowy zapytaj o dotychczasowe doświadczenie w wolontariacie oraz o wiedzę na temat tego, skąd organizacje wiedzą, gdzie jest potrzebna pomoc.

Podczas i podsumowania rozmowy podaj definicję diagnozy potrzeb.

b. **Pytanie kluczowe:** Dlaczego jeszcze organizacje wykonują diagnozy potrzeb?

Możliwe prawidłowe odpowiedzi: żeby uzupełnić swoją wiedzę na dany temat; żeby tak zorganizować pomoc, by odpowiadała na rzeczywiste potrzeby; żeby zweryfikować swoje poglądy i uprzedzenia; żeby opierać swoją pracę i działania na faktach, a nie własnych poglądach; znaleźć obszary, które, przy wsparciu, mają potencjał rozwoju; wnikliwie opisać dany problem.

Podczas podsumowania zasygnalizuj, że uczniowie i uczennice też będą wykonywać diagnozę potrzeb, zanim rozpoczną działania wolontariackie. Wprowadź pojęcia: problemy, potrzeby, zasoby.

Gra w zmianę

15 min

- a. Nauczyciel/ka dzieli grupę na zespoły 4-osobowe. Każdemu zespołowi rozdaje po 5 *kart działania* z "Gry w zmianę" i przedstawia polecenie (poniżej).
- b. Zespoły w ciągu 5 minut przyglądają się kartom i oceniają wspólnie, na jakie potrzeby odpowiadają swoimi działaniami poszczególne organizacje (np. Fundacja DKMS odpowiada na potrzebę znalezienia dawców szpiku).
- c. Po przedstawieniu odpowiedzi, nauczyciel/ka moderuje rozmowę zwracając uwagę grupy na wielość tematów, jakimi zajmują się organizacje pozarządowe. Pyta uczniów i uczennice, które problemy są wg nich aktualne także w ich miejscowości (lub najbliższej okolicy) i czy znają miejscowe organizacje, które się tymi problemami zajmują. Zapisuje na tablicy te problemy, które grupa uznaje za ważne także dla ich otoczenia.

Przygotowanie do diagnozy potrzeb

15 min

Zaproponuj grupie zweryfikowanie poglądów na potrzeby za pomocą diagnozy. W tym celu zaproponuj skorzystanie z matrycy, przygotowującej do przeprowadzenia diagnozy. Grupa wspólnie uzupełnia matrycę.

Zagadnienie	Odpowiedź
Jakie problemy widzimy w swojej okolicy?	Jeśli nie jesteście pewni odpowiedzi, możecie zrobić krok wstecz i przeprowadzić diagnozę lokalną - pytając np. społeczność szkoły o to, jakie widzi problemy i wyzwania.
Na które z tych problemów już ktoś odpowiada (osoby prywatne, urzędy, stowarzyszenia i fundacje czy grupy nieformalne)?	Firmy, osoby i organizacje, które tu wskażecie mogą okazać się Waszymi sojusznikami. Poszukajcie w internecie informacji na dany temat, także na stronach urzędów lub w lokalnych gazetach. Jeśli wśród kart "Gry w zmianę" są organizacje, które zajmują się tym problemem, wpiszcie je na listę swoich potencjalnych sojuszników. Być może mogą służyć Wam radą lub na swoich stronach internetowych mają bazę wiedzy na interesujący Was temat.
Na które z tych problemów my jesteśmy w stanie odpowiedzieć?	Zanim jeszcze przeprowadzicie diagnozę, zobaczcie, jakie są wasze zasoby (umiejętności, czas i wiedza). Wypisanie kilku możliwości sprawi, że określicie w jaki sposób chcecie i możecie się zaangażować. Na tym etapie możecie zdecydować, czym chcecie się zająć lub uznać, że potrzebujecie pogłębić swoją wiedzę.
Czego nie wiemy na temat wybranego przez nas problemu?	Spiszcie czego jeszcze musicie się dowiedzieć. Od kogo, kiedy i gdzie. Podzielcie się zagadnieniami.

Podsumowanie

3 min

Przed Wami jeszcze rozmowy i szukanie informacji na dany temat (czyli rzeczywista diagnoza potrzeb) oraz planowanie działań. Udało się Wam jednak zawęzić obszar pracy i zaplanować najbliższe dni lub tygodnie - to bardzo ważny etap przygotowania.

Po tym spotkaniu powinniście już wiedzieć, kogo możecie zapytać o dany problem i jakie pytania chcecie zadać.

ZAŁĄCZNIK:

Materiał dodatkowy:

Jeśli nie wiecie, jakie pytania możecie zadać podczas wywiadów, możecie skorzystać w tej ściągawki:

1. Co Pan/Pani najbardziej lubi w tej okolicy (szkole, klubie seniora, itd)?
2. Czego Panu/Pani tutaj brakuje?
3. Jaki, wg Pani/Pana jest największy problem tej okolicy (szkoły, klubu seniora, itd)?
4. Jak Pan/Pani sądzi - z czego te problemy mogą wynikać?
5. Czy zna Pan/Pani kogoś, kto próbował ten problem rozwiązać?
6. Gdyby mógł Pan/mogła Pani wymarzyć sobie, że to miejsce jest absolutnie idealne, co by się w nim zmieniło?
7. Gdyby mógł Pan/mogła Pani zmienić w okolicy tylko jedną rzecz, co by to było?

Powodzenia!

Projekt finansuje m.st. Warszawa